

เทศบาลตำบลคำบาง
เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ.๒๕๖๖

เทศบาลตำบลคำบาง
อำเภอป่าสัก จังหวัดอุตรดิตถ์

**บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบเทศบัญญัติเทศบาลตำบลคำบาง
เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ.๒๕๖๖**

หลักการ

เพื่อให้มีเทศบัญญัติเทศบาลตำบลคำบาง เรื่อง ควบคุมการเลี้ยงสัตว์หรือ การปล่อยสัตว์
ใช้บังคับในเขตเทศบาลตำบลคำบาง

เหตุผล

เนื่องจากเทศบาลตำบลคำบาง มีปัญหาด้านการเลี้ยงสัตว์ในชุมชนโดยชาวบ้านในชุมชนมักนิยมเลี้ยงสัตว์ประเภท สุนัข แมว และไก่ ไว้เป็นจำนวนมาก ทำให้ก่อให้เกิดความไม่สงบในชุมชน รวมถึงสัตว์ที่เลี้ยง สมควรกำหนดหลักเกณฑ์ควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ โดยที่มาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ กำหนดไว้เพื่อประโยชน์ในการรักษาสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่น และเพื่อป้องกันอันตรายและเชื้อโรค ที่เกิดจากสัตว์ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการออกข้อบัญญัติห้องถิ่นในการกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่หรือห้องถังของพื้นที่ในเขตอำนาจหน้าที่ เป็นเขตควบคุมการเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์ ซึ่งเทศบัญญัติเทศบาลตำบลคำบาง เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ.๒๕๖๔ ซึ่งใช้บังคับอยู่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องยกเลิกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลคำบาง เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ.๒๕๖๔ และตราเทศบัญญัติเทศบาลตำบลคำบาง เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ.๒๕๖๖ นี้ขึ้นใหม่

เทศบัญญัติเทศบาลตำบลคำบาง
เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ.๒๕๖๖

*****

โดยที่เป็นการสมควรออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลคำบางว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ.๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๐ (๓) (๔) และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑) พ.ศ.๒๕๖๒ ประกอบกับมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เทศบาลตำบลคำบาง โดยได้รับความเห็นชอบของสภาเทศบาล ตำบลคำบาง และผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี จึงตราเทศบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เทศบัญญัตินี้เรียกว่า “เทศบัญญัติเทศบาลตำบลคำบาง เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ.๒๕๖๖”

ข้อ ๒ เทศบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับในเขตเทศบาลตำบลคำบาง ตั้งแต่วันที่ประกาศไว้โดยเปิดเผยแพร่ สำนักงานเทศบาลตำบลคำบางแล้วเจ็ดวัน

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกเทศบัญญัตินี้เรียกว่า “เทศบัญญัติเทศบาลตำบลคำบาง เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ.๒๕๖๔

ข้อ ๓ บรรดาเทศบัญญัติ ประกาศ ระเบียบ และคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่ได้ตราไว้แล้วในเทศบัญญัติ หรือซึ่งขัดแย้งกับเทศบัญญัตินี้ ให้ใช้เทศบัญญัตินี้แทน

ข้อ ๔ ในเทศบัญญัตินี้

“สัตว์” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นสัตว์เลี้ยง หรือสัตว์ป่า หรือสัตว์ชนิดอื่น ๆ ที่คนสามารถนำมาเลี้ยงได้

“การเลี้ยงสัตว์” หมายความว่า การมีสัตว์ไว้ในครอบครอง และดูแลเอาใจใส่ บำรุงรักษา ตลอดจนให้อาหารเป็นอาชิณ เพื่อให้สัตวนั้นเจริญเติบโตและมีชีวิตอยู่ได้

“การปล่อยสัตว์” หมายความว่า การสละการครอบครองสัตว์ หรือปล่อยให้อยู่นอกสถานที่เลี้ยงสัตว์โดยปราศจากการควบคุม

“เจ้าของสัตว์” หมายความรวมถึงผู้ครอบครองสัตว์

“สถานที่เลี้ยงสัตว์” หมายความว่า คอกสัตว์ กรงสัตว์ ที่ขังสัตว์ หรือที่เลี้ยงสัตว์ อื่นที่มีการควบคุมของเจ้าของสัตว์

“ที่หรือทางสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่ หรือทางซึ่งมีใช้เป็นของเอกชน และประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ หรือใช้สัญจรได้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรีตำบลคำบาง

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามเทศบัญญัตินี้

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระ หรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นสิ่งโสครอก หรือมีกลิ่นเหม็น

ข้อ ๕ ให้เทศบาลตำบลคำบางเป็นเขตควบคุมการเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์ ตั้งต่อไปนี้

- ๕.๑ ช้าง
- ๕.๒ ม้า
- ๕.๓ โค
- ๕.๔ กระเบื้อง
- ๕.๕ แพะ
- ๕.๖ แกะ
- ๕.๗ ล่อ
- ๕.๘ ลา
- ๕.๙ สุกร
- ๕.๑๐ สุนัข
- ๕.๑๑ แมว
- ๕.๑๒ ไก่
- ๕.๑๓ ห่าน
- ๕.๑๔ นก

๕.๑๕ สัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าซึ่งได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดประเภท และชนิดสัตว์ที่ต้องควบคุมการเลี้ยงเพิ่มเติม ทั้งนี้ โดยอาจควบคุมการเลี้ยงสัตว์ เฉพาะในเขตท้องที่ได้ห้องที่หนึ่ง หรือเต็มพื้นที่เทศบาลตำบลคำบาง

๕.๑๖ สัตว์อื่นตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด

ข้อ ๖ ห้ามมิให้มีการเลี้ยงสัตว์ชนิดหรือประเภทเหล่านี้ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลคำบางโดยเด็ดขาดได้แก่

- (๑) งูพิษและงูที่อาจเกิดอันตรายแก่คนและสัตว์เลี้ยง
- (๒) ปลาปริ้นยา
- (๓) คางคกไฟ
- (๔) สัตว์ดุร้ายต่างๆ
- (๕) สัตว์มีพิษร้ายอื่นๆ
- (๖) สัตว์ต้องห้ามตามกฎหมายอื่นๆ

ข้อ ๗ ห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ประเภท ช้าง ม้า โค กระเบื้อง แพะ แกะ ล่อ ลา สุกร สุนัข แมว ไก่ ห่าน และนก ในเขตพื้นที่ต่อไปนี้โดยเด็ดขาด

๗.๑ พื้นที่ผังเมืองประกาศเป็นเขตพัฒนาชัยกรรม และประชากรหนาแน่น

๗.๒ ผังเมืองประกาศเป็นเขตอนุรักษ์ เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย

(ตาม พ.ร.บ.ผังเมืองรวม)

การเลี้ยงสัตว์อื่นนอกจากประเภทที่ระบุไว้ในวรคต้น ให้กระทำได้ภายใต้ความเห็นชอบของเทศบาลตำบลคำบางแต่ห้ามให้ปล่อยสัตว์ออกนอกที่เลี้ยงสัตว์

ข้อ ๘ การเลี้ยงสัตว์ประเภท ช้าง ม้า โค กระบือ สุกร แพะ เป็ด ไก่ สุนัข แมง กวาง นก กวาง นก夷เขตพื้นที่ที่ระบุไว้ในข้อ ๗ นั้น สามารถทำได้ แต่ห้ามให้ปล่อยสัตวนั้นออกนอกที่เลี้ยงสัตว์ และต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด ดังนี้

๘.๑ จำนวนสัตว์ต้องไม่มากเกินสมควร

๘.๒ การเลี้ยงสัตว์ต้องไม่ก่อผลกระทบและก่อเหตุรำคาญ

๘.๓ ต้องไม่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์และแพร่เชื้อโรคที่ติดต่อจากสัตว์มาสู่คน

การเลี้ยงสัตว์ดังกล่าว จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขตามข้อบัญญัตินี้ และตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลคำบางโดยเคร่งครัด

ข้อ ๙ การเลี้ยงสัตว์ ต้องปฏิบัติการภายใต้มาตรการต่อไปนี้

๙.๑ สถานที่ตั้ง

๙.๑.๑ ต้องตั้งอยู่ในสถานที่ที่ไม่ก่อเหตุรำคาญให้ผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

๙.๑.๒ ต้องมีบริเวณเลี้ยงสัตว์ ซึ่งกันเป็นสัดส่วน และให้อยู่ห่างเขตที่ดิน

สาธารณณะ ทางน้ำสาธารณะ หรือที่ดินต่างเจ้าของ และมีที่ว่างอันปราศจากหลังคา หรือสิ่งใดปักคุณ โดยรอบบริเวณเลี้ยงสัตวนั้นไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตร ทุกด้าน เว้นแต่ด้านที่มีแนวเขตที่ดินติดต่อกับที่ดินของผู้เลี้ยงสัตว์ประเภทเดียวกัน

๙.๒ อาคารและส่วนประกอบ

๙.๒.๑ อาคาร ต้องเป็นอาคารเอกเทศและมั่นคงแข็งแรง มีลักษณะเหมาะสมแก่การเลี้ยงสัตว์ประเภทนั้น ๆ ไม่มีการพักอาศัยหรือประกอบกิจการอื่นใด

๙.๒.๒ พื้น ต้องเป็นพื้นแน่น ไม่เฉพาะและ เว้นแต่การเลี้ยงสุกร พื้นจะต้องเป็นคอนกรีตและมีความลาดเอียงพอสมควร เพื่อให้น้ำและสิ่งปฏิกูลไหลลงทางระบายน้ำได้โดยสะดวก

๙.๒.๓ หลังคา ต้องมีความสูงจากพื้นมากพอสมควร และมีช่องทางให้แสงสว่างหรือแสงแดดส่องภายใต้อาคารอย่างทั่วถึง

๙.๒.๔ คอก ต้องมีการกันคอกเป็นสัดส่วนเหมาะสมกับจำนวนสัตว์ ไม่ให้สัตว์อยู่กันอย่างแออัด

๙.๒.๕ การระบายอากาศ ต้องจัดให้มีการระบายอากาศถ่ายเทให้เพียงพอ

๙.๓ การสุขาภิบาลทั่วไป

๙.๓.๑ การระบายน้ำ

๙.๓.๑.๑ ต้องจัดให้มีร่างระบายน้ำโดยรอบอาคาร ให้มีความลาดเอียงเพียงพอให้น้ำไหลได้สะดวก

๙.๓.๑.๒ น้ำทิ้ง ต้องมีการบำบัดก่อนระบายน้ำลงสู่ทางระบายน้ำ แหล่งน้ำสาธารณะหรือในที่เอกสารนี้

๙.๓.๒ การกำจัดมูลสัตว์

๙.๓.๒.๑ ต้องเก็บกวาดมูลสัตว์เป็นประจำทุกวัน

๙.๓.๒.๒ ต้องจัดให้มีที่กักเก็บมูลสัตว์โดยเฉพาะ ไม่ให้ส่งกลิ่นเหม็นอันเป็นเหตุรำคาญ และต้องไม่เป็นแหล่งพาพันธุ์แมลงหรือสัตวน้ำโรค

๙.๓.๓ การป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ

๙.๓.๓.๑ ถ้ามีการสมไฟได้แมลงให้สัตว์ ต้องไม่ให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

๙.๓.๓.๒ ต้องป้องกันเสียงร้องของสัตว์ ไม่ให้เป็นเหตุรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

๙.๓.๓.๓ สำหรับการเลี้ยงสัตว์ที่มีขน ตัวอาคารต้องสามารถป้องกันชนไม่ให้ปลิวพุ่งกระจายออกไปนอกสถานที่

๙.๓.๓.๔ ต้องควบคุมดูแลไม่ให้สัตว์ออกไปทำความเสียหายแก่ทรัพย์สินหรือทำความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง

๙.๓.๔ การรักษาความสะอาด ต้องรักษาความสะอาดที่เลี้ยงสัตว์ให้สะอาดอยู่เสมอ

๙.๓.๔.๑ การกำจัดขากสัตว์ ให้เชือกเชิง หรือฝัง เพื่อป้องกันการเป็นแหล่งพาพันธุ์ของแมลงและสัตวน้ำโรค และการก่อเหตุรำคาญจากกลิ่นเหม็น

ข้อ ๑๐ เมื่อปรากฏว่าผู้ใดปล่อยสัตว์เลี้ยงไปในที่หรือทางสาธารณะอันเป็นการฝ่าฝืนเทศบัญญัตินี้ให้พนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจับและกักสัตว์นั้นไว้ได้โดยจะนำสัตว์ไปกักไว้ในที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นจัดไว้

ข้อ ๑๑ ในระหว่างการจับหรือกักสัตว์ หากเกิดความเสียหายใด ๆ ต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ของผู้อื่นหรือเกิดอุบัติเหตุอื่นใดต่อสัตว์นั้นก็ตาม เทศบาลตำบลคำบึงไม่ต้องรับผิดชอบใด ๆ ทั้งสิ้น ตลอดจนค่าเสียหายหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ให้ตกเป็นภาระของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์นั้น

ข้อ ๑๒ เมื่อได้จับสัตว์และนำสัตว์มา กักขึ้นไว้ตามข้อ ๙ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะประกาศให้เจ้าของสัตว์ทราบ และให้มารับสัตว์ภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่ได้จับสัตว์มากักไว้ โดยจะประกาศที่สำนักงานเทศบาลตำบลคำบึงหรือที่เปิดเผย เมื่อพ้นกำหนด ๓๐ วันแล้วไม่มีผู้มาแสดงตัวเป็นเจ้าของสัตว์ให้สัตว์นั้นตกเป็นของเทศบาลตำบลคำบึงทันที และให้พนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจัดการขายหรือขายทอดตลาดได้ทันที

ข้อ ๑๓ กรณีที่การกักสัตว์อาจเกิดอันตรายแก่สัตว์นั้น หรือสัตว์อื่น หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะจัดการขาย หรือขายทอดตลาดก่อนกำหนด ๓๐ วันก็ได้ เงินที่ได้จากการขาย เมื่อหักค่าใช้จ่ายในการขายและเลี้ยงดูสัตว์แล้ว ให้เก็บรักษาเงินนั้นแทนสัตว์

กรณีที่สัตว์นั้นตายหรือเจ็บป่วย หรือไม่ควรจำหน่ายต่อไป หรือเป็นโรคติดต่อที่อาจเป็นอันตรายต่อประชาชน เมื่อสัตว์แพ้พ่ายได้ตรวจสอบแล้วได้ให้ความเห็นเป็นหนังสือแล้ว เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายหรือจัดการตามที่เห็นสมควรได้

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่เจ้าของสัตว์มารับสัตว์คืนไปจากที่กักสัตว์เทศบาลตำบลคำบางกลางในกำหนดเวลา เจ้าของสัตว์ต้องเสียค่าปรับ และค่าเลี้ยงดูสัตว์ ดังต่อไปนี้

อัตราค่าปรับ

๑. ช้าง	ค่าปรับเชือกละไม่เกิน	๑,๐๐๐.- บาท
๒. ม้า โค กระบือ สุกร	ค่าปรับตัวละไม่เกิน	๕๐๐.- บาท
๓. แพะ แกะ ล้อ ลา สุนัข	ค่าปรับตัวละไม่เกิน	๒๐๐.- บาท
๔. สัตว์อื่น ๆ	ค่าปรับตัวละไม่เกิน	๑๐๐.- บาท

อัตราค่าเลี้ยงดู

เจ้าของสัตว์ต้องเสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเลี้ยงสัตว์ให้แก่เทศบาลตำบลคำบางกลางจำนวนที่ได้จ่ายจริง

ข้อ ๑๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเทศบัญญัติต้องรายงาน跑去ตามที่กำหนดไว้ในบทกำหนด跑去แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕(บทกำหนด跑去 มาตรา ๒๙ คือ跑去ปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท ตามมาตรา ๗(การค่าเสื่อม)

ข้อ ๑๖ ให้นายกเทศมนตรีตำบลคำบางเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจสั่งการเพื่อให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๖

(ลงชื่อ)

(นายรัชชัย ทองทิพย์)
นายกเทศมนตรีตำบลคำบาง

เห็นชอบ

(ลงชื่อ)

นายจรุณ บุธิรัณ
นายอำเภอบ้านผือ ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี

